

Brüssel, 2. juuli 2026
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0429(COD)

11261/1/26
REV 1 ADD 1

JAI 924
ENFOPOL 246
CRIMORG 143
IXIM 150
DATAPROTECT 223
CYBER 326
COPEN 253
FREMP 230
TELECOM 361
COMPET 894
MI 721
CONSOM 221
DIGIT 185
CODEC 1341
PARLNAT

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu

- Nõukogu põhjendused
- Nõukogu poolt vastu võetud 2. juulil 2026

I. SISSEJUHATUS

1. Numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajate vabatahtlikul tuvastamistegevusel on olnud väärtuslik roll veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise ohvrite tuvastamisel ja päästmisel. Isikuandmete töötlemist, mida teenuseosutajad teevad vabatahtlike meetmete abil veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise tuvastamiseks oma teenuste puhul ja sellest teatamiseks ja laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava veebimaterjali eemaldamiseks oma teenustest, reguleeriti kuni 20. detsembrini 2020 üksnes määrusega (EL) 2016/679¹. Direktiiviga (EL) 2018/1972², mis tuli 20. detsembriks 2020 üle võtta, toodi teenuseosutajad direktiivi 2002/58/EÜ³ (edaspidi „e-privatsuse direktiiv“) kohaldamisalasse. E-privatsuse direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust piiravate liidu või riigisiseste õigusaktide puudumisel ei saanud teenuseosutajad pärast 20. detsembrit 2020 seega enam tugineda määrusele (EL) 2016/679, et jätkata vabatahtlike meetmete võtmist veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise tuvastamiseks ja sellest teatamiseks oma teenuste puhul ning laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava veebimaterjali eemaldamiseks oma teenustest.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36–214).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37–47).

2. Selle probleemi lahendamiseks kuni veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise ennetamist ja tõkestamist käsitleva pikaajalise õigusraamistiku vastuvõtmiseni võtsid kaasseadusandjad vastu määruse (EL) 2021/1232⁴ (edaspidi „laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlev ajutine määrus“), mida hakati kohaldama 3. augustil 2021 ja millega nähti teatavatele teenuseosutajatele ette ajutine erand e-privaaatsuse direktiivi teatavatest sätetest seoses tehnoloogia kasutamiseega veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu võitlemiseks. Laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlevas ajutises määruses ei sätestatud õiguslikku alust isikuandmete töötlemiseks kõnealuste tegevuste jaoks, kuid sätestati täiendavad kaitsemeetmed, mida teenuseosutajad peavad järgima, kui nad soovivad nimetatud määrusele tugineda.
3. Komisjon esitas 11. mail 2022 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks (edaspidi „pikaajaline õigusraamistik“)⁵, mille eesmärk on luua pikaajaline õigusraamistik internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks. Institutsioonidevahelised läbirääkimised ettepaneku üle veel kestavad.
4. 2024. aasta aprillis muudeti laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlevat ajutist määrust määrusega (EL) 2024/1307⁶, millega pikendati selle kohaldamisega 3. aprillini 2026, kuni läbirääkimised pikaajalise õigusraamistiku üle on lõpule viidud.
5. Komisjon esitas 19. detsembril 2025 määruse ettepaneku, millega muudetakse määrust (EL) 2021/1232 seoses selle kohaldamisaja pikendamisega, et pikendada laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse kohaldamisega kahe aasta võrra (edaspidi „pikendamisetpanek“).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1232 ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (ELT L 274, 30.7.2021, lk 41–51).

⁵ 9068/22.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1307, millega muudetakse määrust (EL) 2021/1232 ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (ELT L, 2024/1307, 14.5.2024).

6. Määruse eelnõu tugineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 16 lõikele 2 koostoimes artikli 114 lõikega 1 (seadusandlik tavamenetlus).
7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus esitati 21. jaanuaril 2026.
8. Alaliste esindajate komitee leppis 28. jaanuaril 2026 kokku volitustes läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Parlamendiga⁷, kiites sisuliselt heaks komisjoni ettepaneku pikendada laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse kohaldamisega kahe aasta võrra kuni 3. aprillini 2028.
9. Euroopa Parlamendis juhib ettepaneku menetlemist kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon (LIBE). Raportööriks määrati Birgit Sippel (S&D, DE). 11. märtsil 2026 kiitis Euroopa Parlamendi täiskogu heaks volitused institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks, millega tehti komisjoni ettepanekusse muudatusi, mis piiravad märkimisväärselt erandi kohaldamisala.
10. Pärast institutsioonidevahelisi läbirääkimisi kahel kolmepoolsel kohtumisel (12. märtsil 2026 ja 16. märtsil 2026) ei jõudnud kaasseadusandjad pikendamisetpaneku suhtes kokkuleppele.
11. Euroopa Parlamendi täiskogu lükkas 26. märtsil 2026 pikendamisetpaneku esimesel lugemisel tagasi⁸. Seega kaotas laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlev ajutine määrus 3. aprillil 2026 kehtivuse, mille tulemusena ei saa teenuseosutajad alates nimetatud kuupäevast enam tugineda määrusele (EL) 2016/679, et jätkata vabatahtlike meetmete võtmist veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise tuvastamiseks ja sellest teatamiseks oma teenuste puhul ning laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava veebimaterjali eemaldamiseks oma teenustest.

⁷ 5761/26.

⁸ 7630/26.

12. Euroopa Parlamendi president ütles 18. juunil 2026 Euroopa Ülemkogule peetud kõnes, et on aeg laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse ettepanekuga edasi liikuda ja uurida, kuidas saavutada poliitiline kokkulepe teisel lugemisel.
13. Ettepanekuga tegelev Euroopa Parlamendi raportöör saatis 25. juunil 2026 nõukogu eesistujariigile kirja, milles rõhutas, et laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse kohane erand on ajutine, ning kutsus nõukogu tungivalt üles suunama jõupingutusi pikaajalise õigusraamistiku väljatöötamisele.
14. Alaliste esindajate komitee andis 26. juunil 2026 eesistujariigile suuniseid ja leppis kokku, et nõukogu esimese lugemise seisukoht võetakse kiiremas korras vastu.
15. Pärast õiguskeelelist viimistlemist võttis nõukogu oma esimese lugemise seisukoha vastu 2. juulil 2026.

II. NÕUKOGU ESIMISE LUGEMISE SEISUKOHA PÕHJENDUSED

16. Nõukogu avaldab kahetsust, et laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse pikendamise suhtes ei olnud võimalik jõuda Euroopa Parlamendiga poliitilisele kokkuleppele esimesel lugemisel. Võttes aga arvesse, kui oluline on vältida pikaajalist õiguslikku lünka veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastases võitluses, ning asjaolu, et institutsioonidevahelised läbirääkimised pikaajalise õigusraamistiku üle on veel pooleli, otsustas nõukogu võtta ELi toimimise lepingu artikli 294 lõike 5 alusel vastu esimese lugemise seisukoha ning edastada selle koos käesolevate põhjendustega Euroopa Parlamendile.

17. Kuna komisjoni määruse ettepanekus, millega muudetakse määrust (EL) 2021/1232 seoses selle kohaldamisaja pikendamisega, nähti ette kehtivuse kaotanud määruse pikendamine ja seetõttu ei saa seda enam pikendada, kavatseb nõukogu võtta laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva, kehtivuse kaotanud ajutise määruse kogu teksti selle kõige hilisemas versioonis vastu uue eraldiseisva määrusena pealkirja all „Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu“, kohandades kuupäevi ja jättes välja ebaolulised sätted.
18. Arvestades, kui oluline on tulemuslikult võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu, ning kuni pikaajalise õigusraamistiku vastuvõtmise ja kohaldamiseni on vaja lubada ajutist erandit direktiivi 2002/58/EÜ artikli 5 lõikest 1 ja artikli 6 lõikest 1 kooskõlas kõnealuses määruses sätestatud tingimustega. Konkreetseid asjaolusid arvesse võttes tuleks kõnealuse määruse kohaldamisega piirata kuni 3. aprillini 2028, et anda piisavalt aega pikaajalise õigusraamistiku vastuvõtmiseks ja kohaldamise alguseks.
19. Võttes arvesse vajadust tagada õigeaegselt õiguskindlus, pidades silmas laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse kehtivuse lõppemist, on asjakohane sätestada, et kõnealune määrus peaks jõustuma võimalikult kiiresti.
20. Nõukogu esimese lugemise seisukoht järgib komisjoni pikendamisetpaneku peamist eesmärki jätkata tulemuslikku võitlust veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu kuni pikaajalise õigusraamistiku vastuvõtmise ja kohaldamiseni.

III. KOKKUVÕTE

21. Nõukogu esimese lugemise seisukoha eesmärk on kaotada kiiresti õiguslik lünk, mille tekitas laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva ajutise määruse kehtivuse lõppemine, võimaldades ajutist ja tingimuslikku erandit direktiivist 2002/58/EÜ seoses teatavate vabatahtlike meetmetega veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise tuvastamiseks. Nõukogu seisukoha eesmärk on tagada, et neid vabatahtlikke meetmeid, mida võetakse laste kaitsmiseks veebis, saab jätkata kuni kõnealuse kaitse pikaajalise raamistiku rakendamiseni.
-